

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра _____

філософії

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 36 Філософія

(назва навчальної дисципліни)

освітньої програми менеджмент організацій і адміністрування

(назва освітньої програми)

спеціальність 073 менеджмент

(код і назва спеціальності)

галузь знань 07 управління та адміністрування

(код і назва галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень

(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри

філософії

(найменування кафедри)

Протокол № 12 від 20.06.2022 р.

м. Запоріжжя 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Дисципліна належить до освітніх компонентів у закладах вищої освіти IV рівня акредитації, які вирішують питання загальнокультурної підготовки здобувачів вищої освіти. Дисципліна «Філософія» є нормативною дисципліною зі спеціальності <u>073 менеджмент</u> для освітньої програми <u>менеджмент організацій і адміністрування</u> , яка викладається у 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	Повзло Олександр Миколайович, кандидат філософських наук, доцент
Контактна інформація викладача	<i>Телефон кафедри: 7-698-285, моб. телефон викладача: 0954446179, E-mail викладача (за згодою викладача) pan431@ukr.net</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Предметна аудиторія кафедри 540, 549</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин 90 Кредитів 3 Розподіл годин (лекції 30 (денна форма) / 4 (заочна форма), семінарські 15 (денна форма) / 2 (заочна форма), самостійна робота 45 (денна форма) / 84 (заочна форма), інші види 2 (денна форма), вид контролю – екзамен.</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>Пререквізити: базовий шкільний курс громадської освіти Постреквізити: Звичаї та традиції народів світу. Світова культура та мистецтво</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни «Філософія» ґрунтується на засвоєнні дисциплін: «Логіка», «Культурологія», «Психологія», «Етика та естетика», «Економічна теорія», «Філософія управління», «Релігієзнавство», «Політологія», «Правознавство» та інші. Філософія має справу з мисленням, моральністю, та з психологією, та з духовністю, з логікою і сенсом людського буття, що поширюється на навчальні дисципліни, які були названі вище. Це має місце в системі наступних понять та суджень: «Філософія, логіка та культура мислення людини», «Філософські проблеми наукового пізнання», «Філософські проблеми людинознавства», «Філософські проблеми природознавства» та інші.</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Філософія буде сприяти формуванню освіченості студентів-бакалаврів у сфері специфічного соціально-гуманітарного знання, сприяти розвитку навичок мислення та життєдіяльності у сучасному постмодерністському світу, вона буде сприяти мати майбутньому бакалавру базові уявлення про основи буття та життя, що буде сприяти розвитку загальної культури й соціалізації студента як особистості. Вивчення загальноосвітнього курсу «Філософія» передбачає ознайомлення студентів із основними теоріями та проблемами сучасної світової та вітчизняної філософії, їх історії, з розмаїттям підходів, методологій, теоретичних побудов, виховання у студентів особливого "смаку" до цінностей матеріального і духовного порядку, що мають в історії людства загальний і неминучий характер.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. . Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН15 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є формування філософської культури мислення, засвоєння студентами базових теоретичних знань та практичних навичок, застосування філософсько-логічної методології при розв'язанні завдань суспільної й індивідуальної життєдіяльності, щоб студенти, майбутні спеціалісти, бакалаври, науковці, збагатили свій інтелектуально-творчий потенціал знаннями:

а) на понятійному рівні - теоретичним порозумінням основних тенденцій розвитку філософії, діалектики, логіки, їх історії і культури мислення, їх основних сучасних напрямків, шкіл, концепцій, а також засвоїли загальну теорію пізнання та абстрактно-логічну теорію мислення на категоріальному рівні;

б) на фундаментальному рівні – системним порозумінням фундаментальних основ філософії змісту філософії, логіки і методології пізнання та мислення, їх сутності, предмету та структури, їх історії формування;

в) на практично-творчому рівні – індивідуально-особистісним, суб'єктивним, самостійним (неординарним, нестандартним) порозумінням філософії як світоглядної системи знань, цінностей, ідей, ідеалів, та як логіки мислення та здійснення «правильних діянь», які повині бути спрямовані на професійне управління економікою, підприємництвом, персоналом, на перебудову дійсності.

5. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є:

– викласти загальні засади філософії, визначити передумови її виникнення, логіку розвитку та основні напрями й тенденції розгортання;

– розкрити зміст історико-культурного розвитку людства як процесу розвитку філософії;

– надати цілісне уявлення про особливості змісту та проблематики філософського знання, його основні поняття, категорії, проблеми, імена;

- розтлумачити специфіку сучасного етапу розвитку філософії в історії людства та особливості філософствування сучасної людини постмодерністського світу;
- сформуванати навички творчого мислення, вміння доводити та відстоювати свою думку; сприяти формуванню світоглядних цінностей, гуманізації особистості.

6. Зміст навчальної дисципліни

Зміст навчальної дисципліни відповідає сенсу розкриття основної частини проблем відносно запропонованих завдань, компетентностей, а також досягненню мети викладання навчального курсу «Філософія», особливо що до розуміння сучасного світу та людини.

Змістовий модуль 1. Філософія як фундаментальна система знання. Історія і логіка філософського мислення. Філософія, світогляд, наука.

Тема 1.1. Вступ до предмету «Філософія». Етимологія. Історичні етапи розвитку філософії. Структура філософського знання.

Що таке філософія та навіщо вона. Основні "визначення" філософії. Історичні етапи розвитку філософії. Основні поняття і категорії філософії: «людина», «буття», «свідомість», «самосвідомість». Структура філософського знання. Коло філософських проблем: «людина – світ» як предмет філософії, проблема буття, проблема свідомості та мислення, проблема пізнаваності світу тощо. Філософія у системі культури. Філософія і людське мислення. Функції та роль філософії у сучасному світі.

Тема 1.2. Що таке філософія мислення і світоглядні цінності.

Специфіка філософського знання (філософії як системи знання людини про світ) та природа філософських проблем. "Вічні" питання філософії: проблема смерті та безсмертя людини, проблема людського щастя, проблема сенсу людського життя й інші. Філософія як історія виникнення та розвитку філософських напрямків, систем, шкіл, проблем. Історичні системи знання (й типи світогляду історичної людини) – міфологія, релігія, наука – та філософія.

Тема 1.3. Специфіка філософсько-культурологічної моделі стародавнього мислення: Захід (античність) та Схід (давня Індія та давній Китай).

Давній світ як Давній Схід. Особливості філософствування на Давньому Сході. Східна парадигма філософського знання: витоки і джерела формування. Картина світобудови, згідно з давньосхідною філософією, та місце людини у ній. Основні поняття східної філософії: «сансара», «нірвана», «карма», «атман», «брахман», «медитація» й ін. Шляхи духовного розвитку людини у філософії Давньої Індії. медитація, нірвана. Даршани давньоіндійської філософії. Філософія Давнього Китаю: основні філософські школи, напрямки, проблеми. Основні поняття давньокитайської філософії: «дао», «де», «гуни», «їнь», «янь», «змінення». Місце людини в світі у філософії даосизму. Соціальн-політична проблематика у філософії Давнього Китаю: моїзм, легізм, конфуціанство.

Тема 1.3. Специфіка філософії класичного західного світу (класичної парадигми філософствування): Античність, Середні віки, Новий час.

Специфіка філософії епохи Античності. Становлення філософської проблематики: досократики. Проблема першооснови світу: Фалес, Анаксимен, Анаксимандр. Натурфілософія та космоцентризм Античності. Зародження діалектики: Геракліт. Елементи наукового мислення: Піфагор. Парадокси могутності людського розуму: Зенон Елейський. Народження філософії людини (софісти, Сократ): формула «людина – міра усіх речей» софістів та формула «Пізнай себе!» Платон: «вчення про ідеї» та теорія ідеальної держави. Філософська система Аристотеля (метафізика, формальна логіка). Стоїки, епікурейці, скептики, кініки (циніки) й інші.

Змістовий модуль 2. Філософсько-логічні закони, принципи, категорії діалектики правила і культура правильного мислення і управління людиною.

Тема 2.1. Сутність та специфіка філософії Нового часу. Людське «Я» Нового часу: гносеологічний вимір людини («Розум, що Пізнає» Нового часу). Формула «знання є силою, якщо воно істинно» Ф.Бекона. «Cogito ergo sum» («мислю, отже, існую») Р.Декарта. Політична філософія Нового часу: Н.Макіавеллі, Т.Гоббс, Дж.Локк. Логіка формування класичного поняття «держави». Теорія «суспільного договору» між державою та суспільством (людиною) Дж.Локка. Філософія марксизму.

Тема 2.2. Сутність діалектичного підходу до розвитку філософії мислення (німецька класична філософія ХІХ століття). Ірраціональна філософія Новітнього часу.

Німецька класична філософія – І.Кант, Г.Гегель. Філософська система абсолютного ідеалізму Г.Гегеля. Діалектико-матеріалістична концепція суспільства. Проблема людини у філософії марксизму. Категорії, закони і принципи діалектики. Проблема філософської істини в діалектико-матеріалістичній концепції суспільства (та людини) марксизму. Основні напрямки і школи західної сучасної філософії.

Тема 2.3. Українська система філософського мислення.

Витоки, джерела та етапи становлення української філософії. Філософські думки в епоху Київської Русі. Антропологічна традиція у Києво-Могилянській Академії. Оформлення принципу кордоцентризму в українській філософії: Г.Скоровада про «дві натури, три світи», про «сродну працю». Серце, розум, віра у філософії П.Юркевича. Філософські обрії української культури ХVІІІ-ХІХ ст. Початок розробки філософії української ідеї. Кирило-Мефодіївське товариство. Академічна філософія в Україні кінця ХІХ - початку ХХ ст. Феномен радянської філософії. Київська антропологічна школа: В.Табачковський, Г.Волинка й ін. Філософські розвідки соціально-політичного життя у сучасній Україні. Аналітична тенденція у розвитку української філософії ХХІ ст. (М.Попович, С.Кримський й ін.).

Тема 2.4 Філософські аспекти правильного мислення і дій системі управління діяльністю людей.

Питання логічного зв'язку майбутньої спеціальності «управління персоналом та адміністрування» з філософією. Проблеми про соціально-філософські аспекти категорії «управління» в цілому, тобто в чистому, але філософському вигляді. Яким чином в сучасних умовах повинна здійснюватися філософська ідеологія управлінської діяльності як на мікро-, так на макро-рівнях людської цивілізації, типи та види, основні закони і принципи управління. Філософський аналіз та характеристики основних рис сучасного менеджера-керівника, визначення філософської моделі «успішного» менеджера. Основні помилки, які присутні в управлінні підприємствами, колективами, людьми.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Вступ до предмету «Філософія». Етимологія. Історичні етапи розвитку філософії. Структура філософського знання.	л/с	6/4
2.	Що таке філософія мислення і світоглядні цінності.	л/с	4/3
3.	Специфіка філософсько-культурологічної моделі стародавнього мислення: Захід (античність) та Схід (давня Індія та давній Китай).	л/с	4/2
4.	Сутність та специфіка філософії Нового часу. Людське «Я» Нового часу: гносеологічний вимір людини («Розум, що Пізнає» Нового часу). Формула «знання є силою, якщо воно істинно» Ф.Бекона. «Cogito ergo sum» («мислю, отже, існую») Р.Декарта. Політична філософія Нового часу: Н.Макіавеллі, Т.Гоббс, Дж.Локк. Логіка формування класичного поняття «держава». Теорія «суспільного	л/с	4/2

	договору» між державою та суспільством (людиною) Дж.Локка. Філософія марксизму.		
5.	Сутність діалектичного підходу до розвитку філософії мислення (німецька класична філософія XIX століття). Ірраціональна філософія Новітнього часу.	л/с	6/4
6.	Українська система філософського мислення.	л/с	4/
7.	Філософські аспекти правильного мислення і дій системі управління діяльністю людей	л/с	2/

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія буття, природи та людини. Основне запитання філософії і його дві сторони. Проблема пізнання в філософії та наукове пізнання. Філософська проблема пізнаваності світу.	3
2	Основи філософії Давнього Сходу.	4
3	Основи філософії Античності.	4
4	Основи філософії Середніх віків та філософії епохи Відродження.	4
5	Основи філософії і науки Нового часу. Політична філософія як феномен Нового часу.	6
6	Німецька класична філософія XVIII – першої половини XIX століття. Діалектика як вчення про розвиток та загальний зв'язок. Основи філософії марксизму.	6
7	Основи сучасної західної філософії (кінця XIX-поч.XXI ст.).	8
8	Основи сучасної української філософії кінця X – XX століть.	10
Разом:		45

9. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
0 – 59	незадовільно	не зараховано

10. Система та критерії оцінювання курсу

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою, за таким співвідношенням:

- письмові на усні опитування під час лекційних занять: 10% (максимальна кількість балів 15);
- практичні заняття: 15% (максимальна кількість балів 15);

- виконання індивідуального завдання: 15% (максимальна кількість балів 15);
- модульне письмове опитування: 60% (максимальна кількість балів 60).

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу.

11. Політика курсу

Викладання курсу спрямовано на системне та всебічне розглядання філософського знання як основного елементу суспільної свідомості, як важливого фактору світоглядної орієнтації молоді, студентства в сучасній системі як буття, так і різноманітного знання. При оцінюванні студента обов'язково враховується його присутність на заняттях та його активність під час лекційних та семінарських занять, недопустимість пропусків та запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання й т. ін. Вся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає посеред рекомендованих. Філософський курс мусить виховувати у студента найкраще розуміння своєї предметної області, орієнтацію у специфіці майбутньої спеціальності, а також виховувати прогресивну громадянську позицію.